

Міністерство освіти і науки
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО

КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА СТРАХУВАННЯ

ДАНІК Н.В.

БАНКІВСЬКЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА НАГЛЯД

ЗБІРНИК ЗАДАЧ

для студентів освітнього ступеня «магістр»
денної та заочної форми навчання
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Рекомендовано до друку навчально-методичною радою Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського, протокол № ____ від _____ .

Рекомендовано до друку навчально-методичною комісією факультету економіки, протокол № 3 від 16.10.2018 р.

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування, протокол № 2 від 2.10.2018 р.

Відповідальний за випуск
д.е.н., професор Прокопенко В.Ю.

Рецензенти
д.е.н., професор Стройко Т.В.
д.е.н., професор Іртищева І.В.

Банківське регулювання та нагляд: Збірник задач/ Уклад.: Н.В. Данік – Миколаїв: МНУ ім. В.О. Сухомлинського – 2018. – 15 с.

Збірник задач містить задачі за основними темами, що виносяться на вивчення дисципліни «Банківське регулювання та нагляд» в їх логічній послідовності. Призначений для студентів 6 курсу освітнього ступеня «магістр» спеціальності 072 Фінанси, банківської справи та страхування денної та заочної форми навчання.

Завдання 1. Національний банк України отримав пакет документів від ПАТ банк “Перший” для погодження збільшення істотної участі в банку юридичної особи – фірми “Орайн” за рахунок додаткового внеску до статутного капіталу банку на суму 30 млн. грн.

Фірма має такі фінансові показники:

- сума джерел власних і прирівняних до них коштів – 185 млн. грн.;
- кошти статутного та резервного фондів і кошти цільового фінансування – 120 млн. грн.;
- кошти, іммобілізовані в основні засоби та інші позабалансові активи, – 75 млн. грн.

Визначити можливість погодження збільшення істотної участі акціонера в банку фірмою в статутний фонд банку додаткових коштів. При позитивному вирішенні питання вказати, яким чином буде проведено врахування вказаної операції в банку і на підставі яких документів.

Завдання 2. Визначити підрозділ Національного банку України відповідно до реалізованих ним функцій або застосованих заходів:

- здійснення контролю за обсягом наданих банками "великих" кредитів, аналізу та вжиття оперативних заходів щодо відображення достовірної інформації у звітності;
- надання дозволів на створення банків з іноземним капіталом, банківських об'єднань (банківських корпорацій, банківських холдингових груп), дочірніх банків, філій та представництв українських банків на території інших держав, придбання або збільшення істотної участі в банку, реорганізацію банків;
- моніторинг дотримання банками термінів повернення заборгованості за кредитами рефінансування, сплати процентів за користування ними, а також узагальнення за результатами моніторингу інформації щодо стану погашення кредитів рефінансування визначення рейтингових оцінок за системою CAMELS та ступеня подальшого банківського нагляду;
- ведення Державного реєстру банків;
- підготовки щомісячних аналітичних звітів та оперативних аналітичних матеріалів про фінансовий стан кожного банку з висвітленням тенденцій економічних процесів;
- регулювання і нагляд у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму за небанківськими фінансовими установами-резидентами, які є платіжними організаціями та/або членами/учасниками платіжних систем (у частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів на підставі відповідних ліцензій Національного банку України);
- контроль за своєчасністю подання банками звітності на консолідованій основі та її достовірністю;
- здійснення контролю за усуненням банками та банківськими установами, виявлених інспекційними перевірками, порушень;
- визначення та розроблення методологічних засад із питань нормативно-правового регулювання діяльності Національного банку України та банківської діяльності;

- контроль за виконанням банками вимог НБУ щодо створення та діяльності служб внутрішнього аудиту;

- погодження статутів банків і змін до них, реєстрація банків, банківських об'єднань (банківських корпорацій, банківських холдингових груп), змін до установчих документів банківських об'єднань, надання банківських ліцензій;

- виконання банками, банківськими установами заходів попереднього реагування чи примусових заходів, застосованих за результатами інспекційних перевірок.

- контроль за дотриманням банками економічних нормативів, розміру регулятивного капіталу, виконання програм капіталізації та фінансового оздоровлення, письмових угод та бізнес-планів;

- проведення усіх видів перевірок банків та філій;

- аналіз річної і консолідованої фінансової звітності банків;

- контроль за дотриманням банками вимог, виконання яких дає їм право здійснювати операції за наявною банківською ліцензією.

Підрозділи Національного банку України:

- департамент безвізного банківського нагляду;

- департамент інспектування банків;

- департамент кризового менеджменту та контролю операцій на відкритому ринку;

- управління юридичного забезпечення банківського нагляду;

- департамент реєстрації, ліцензування та реорганізації банків;

- департамент із питань запобігання використанню банківської системи для легалізації кримінальних доходів та фінансування тероризму.

Завдання 3. Банк здійснив додаткову емісію акцій номінальною вартістю 15 грн., загальною кількістю 200 000 шт. Із загальної кількості емітованих акцій 100 тис. шт. були реалізовані за ціною 18 грн. за одну акцію.

Визначити розмір статутного капіталу та суму емісійних різниць. На 1 липня поточного року регулятивний капітал банку становив 157 296 тис. грн. Активи, зважені за ступенем ризику, становили 1085 373 тис. грн.

Чи дотримується банк нормативного значення показника адекватності капіталу банку?

Завдання 4. За станом на 01.09.2011 здійснюється позапланова інспекційна перевірка банку “Альянс” з питань рефінансування. Одне із зобов’язань передбачає передавання до ЄІС “Реєстр позичальників” достовірної інформації про позичальників, які мають прострочену заборгованість за кредитами, наданими банком. За результатами інспектування встановлено, що банком не внесена інформація про позичальників, які на дату інспектування мають прострочену заборгованість, що виникла протягом серпня 2011 р. Остання дата внесення інформації до ЄІС “Реєстр позичальників” – 26.06.2011.

Чи порушив банк зобов’язання, встановлене кредитним договором з НБУ?

Визначити розмір процентної ставки, за якою банк отримав стабілізаційний кредит від Національного банку України, якщо відомо:

1. Банку “Альянс” має частку негативно класифікованих активів на рівні 10 процентів від загальної суми класифікованих активів; обсяг простроченої заборгованості за кредитами складає 12 процентів від загальної суми заборгованості за кредитами; розмір регулятивного капіталу складає 600 млн. грн.

2. Під забезпечення банком було надано майнові права за кредитами, що класифіковані як стандартні.

Завдання 5. Діяльність банку характеризується такими даними (тис. грн.):

Недосформований резерв на можливі втрати за кредитними операціями	4 000
Результати переоцінки основних засобів	10 500
Акції в торговому портфелі банку	5 500
Цінні папери з нефіксованим прибутком у портфелі банку на продаж, які випущені банком	1 500
Субординований борг, залучений 01.01.2018	11 050
Резерви під стандартну заборгованість інших банків	20 050
Фактично сплачений зареєстрований статутний капітал	190 500
Прибуток минулих років, що очікує затвердження	10 050

Визначити розмір регулятивного капіталу банку за станом на 01.01 поточного року, попередньо провівши розподіл складових за рівнями капіталу. Врахувати обмеження, які регламентуються нормативними документами НБУ, на розмір капіталу та виключити з капіталу складові, що суперечать його економічній сутності.

Завдання 6. Скласти перелік загальних нормативних документів з організації банківського нагляду за такою формою:

Нормативний документ	Номер	Ким і коли затверджений	Розділи	Короткий зміст основних положень
1	2	3	4	5

Завдання 7. Національний банк України відповідно до “Положення про порядок реєстрації та ліцензування банків, відкриття відокремлених підрозділів”, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 8 вересня 2011 р. № 306, встановив порядок розрахунку рекомендованих показників платоспроможності та фінансової стійкості учасників банку.

Визначити порядок розрахунку рекомендованих показників платоспроможності та фінансової стійкості юридичних осіб (резидентів України) – учасників банку. Розрахувати показники платоспроможності та фінансової стійкості юридичних осіб (резидентів України) – небанківських установ, банків за даними їх балансів (ф. № 1, № 1-КБ) за станом на перше число місяця, у якому здійснювався внесок до статутного капіталу банку. За результатами аналізу зробити висновок про дотримання юридичними особами (резидентами України) – небанківськими установами, банками рекомендованих показників платоспроможності та фінансової стійкості.

Завдання 8. За результатами планової інспекційної перевірки банку встановлено:

- банк один із найстаріших універсальних банків, який з перших днів свого існування постійно нарощував показники діяльності, розширював мережу філій по всій країні;
- банк характеризується стабільністю кадрової політики, усі керівники банку мають вищу освіту за профілем діяльності, значна увага приділяється навчанню та підвищенню кваліфікації працівників;
- банк має досконалу організаційну структуру, розроблені внутрішні положення, процедури та засоби контролю, служба внутрішнього аудиту виконує свої функції;
- правління та спостережна рада банку відповідально ставляться до зауважень та рекомендацій НБУ;
- показники регулятивного капіталу, адекватності основного і регулятивного капіталу перевищують встановлені нормативні значення.
- обсяг негативно класифікованих активів за результатами інспекційної перевірки значно більший, ніж за даними банку. Банк деформував резерви під активні операції, що призвело до зменшення показника регулятивного капіталу;
- окремі активні операції малоприбуткові, але не становлять реальної загрози для ліквідності і платоспроможності банку;
- рівень надходжень високий, але протягом останнього року простежувалася тенденція до зменшення процентних доходів та зростання комісійних доходів;
- банк задовольняє свої потреби в ліквідності, але останнім часом у банку виникла негативна тенденція до зменшення рівня ліквідних, у тому числі високоліквідних активів;
- у банку не вироблена ефективна система вимірювання всіх ринкових ризиків, не завжди використовуються загальноприйняті методики вимірювання ризику.

Проаналізувати діяльність банку за рейтинговою системою CAMELS.

Визначити рейтингові оцінки всіх компонентів рейтингової системи, комплексну рейтингову оцінку банку та обґрунтувати свою позицію.

Завдання 9. За результатами планової інспекційної перевірки банку встановлені

фактори для оцінки кількості кредитного ризику:

- здійснюється ефективна диверсифікація кредитного ризику;
- рівень наданих кредитів і зобов'язань про надання кредитів низький відносно загальних активів;
- відношення кредитів і кредитних зобов'язань до регулятивного капіталу помірне;
- зростання активів, що генерують кредитний ризик, планове і відповідає досвіду та операційним можливостям керівництва і персоналу;
- розширення обсягів кредитування виправдане щодо структури, строків, рівня зростання або способів розрахунків;
- обмежена кількість винятків із встановлених процедур та практики здійснення активних операцій;

- вартість та якість забезпечення є достатніми для покриття можливих втрат за кредитними операціями;
- рівень прострочених та безнадійних кредитів за балансовою класифікацією помірний і тенденція стабільна;
- рівень негативно класифікованих активів помірний;
- негативно класифіковані активи можуть бути повернуті, але за умови вжиття банком певних заходів;
- можливі втрати за активними операціями не повинні серйозно впливати на наявні резерви або вимагати створення більш ніж звичайних резервів. Потенційні втрати надходжень або капіталу через кредитний ризик контрольовані;

фактори для оцінки якості управління кредитним ризиком банку:

- наявна внутрішня нормативна база щодо активних операцій, затверджена згідно з принципами корпоративного управління, ефективно встановлює і доводить до виконавців цілі роботи, толерантність до ризику, процедури і практику здійснення активних операцій та визначення допустимого рівня ризику;
- керівництво повністю розуміє всі аспекти кредитного ризику, здатне передбачати і своєчасно та адекватно реагувати на зміни ринкових умов кредитування;
- інформаційні системи управління забезпечують достовірну, своєчасну і повну інформацію про портфелі. Керівництво і спостережна рада банку отримують відповідні звіти для аналіз параметрів кредитного ризику банку;
- рівень комплектації і кваліфікація персоналу відповідають розміру і складності портфелів активних операцій. Плинність кадрів може створювати певні розриви в управлінні портфелем. Є певна непослідовність у процесі навчання та підвищення кваліфікації персоналу;
- аналіз кредитного ризику і системи кількісної оцінки та моніторингу ризиків задовільний;
- класифікація якості портфеля активних операцій достатньою мірою відображається за допомогою внутрішніх рейтингів;
- перевірка стану кредитної діяльності внутрішній та зовнішній аудит кредитних операцій прийнятний;
- методологія розрахунку резервів під можливі втрати за активними операціями загалом адекватна, забезпечується прийнятне покриття ризиків.

Проаналізувати діяльність банку за системою оцінки ризиків можна за такою формою:

Кількість кредитного ризику банку:		
незначна	помірна	значна
Якість управління кредитним ризиком банку:		
висока	потребує вдосконалення	Низька
Визначити сукупний кредитний ризик банку:		
низький	помірний	високий
Визначити напрям зміни ризику банку:		
такий, що зменшується	стабільний	такий, що зростає

Завдання 10. Правління публічного акціонерного товариства банку “Еліта” 20 січня поточного року прийняло рішення про відкриття безбалансового відділення в м. Ахтирка.

Скласти письмове повідомлення банком НБУ з цього приводу. За який строк відокремлений підрозділ банку має право розпочати свою діяльність?

Визначити, в яких випадках НБУ має право прийняти рішення про відмову зазначеному банку у відкритті відділення.

Учасники банку	Оголошений статутний капітал, тис. грн.
<i>Пайовий інвестиційний фонд “Перший”</i>	94 370
<i>Юридичні особи:</i>	
Підприємство “А”	20 500
Комунальне підприємство “Б”	10 500
Співтовариство оцінювачів	8 430
<i>Фізичні особи:</i>	
Кротов О. О.	700
Степанов П. Р.	200
Кравець О. Л.	100
Громадянин Німеччини Марк Рудберг	200

Завдання 11. Новий банк створюється за організаційно-правовою формою діяльності у вигляді публічного акціонерного товариства і планує здійснювати свою діяльність у межах області. Оголошений статутний підписаний капітал банку становить 235 млн. грн. Оцінити дотримання порядку формування статутного капіталу банку, якщо відомі такі дані.

Завдання 12. Банку ПАТ “Епос” необхідно за балансом на 1 січня поточного року (баланс додається) розрахувати такі економічні нормативи: платоспроможність, ліквідність (миттєва ліквідність, поточна ліквідність, короткострокова ліквідність), ризик (максимальний розмір кредитного ризику на одного контрагента, великий кредитний ризик), інвестування. Баланс додається.

Завдання 13. Банк “Академічний” має таку структуру кредитного портфеля, тис. грн.:

Класифікація кредитного портфеля за ступенем ризику	Вид забезпечення кредиту		
	рухоме майно	державні цінні папери	гарантії Кабінету Міністрів України
Стандартні:			
100 000 грн.	150 000		–
150 000 грн.	–	150 000	–
Під контролем:			
130 000 грн.	250 000	–	–
200 000 грн.	–	200 000	–
250 000 грн.	–	–	250 000

Субстандартні:			
100 000 грн.	200 000	–	–
80 000 грн.	–	80000	–

Чи правильно банк розрахував суму резерву для покриття можливих збитків за кредитними операціями, враховуючи те, що резерв за даним кредитним портфелем раніше не формувався?

Завдання 14. Під час перевірки встановлено, що банк сформував резерв для покриття можливих збитків за кредитними операціями в сумі 30 тис. грн. Визначити, чи правильний розрахунок зробив банк? Які санкції будуть застосовані до банку у випадку виявлення порушень?

ПАТ банк “Регіональний” має таку структуру кредитного портфеля, грн.:

№ пор	Клієнти-позичальники	Сума кредиту, грн.	Забезпечення		Клас позичальника	Пролонгація кредиту		Простроченість кредиту	
			вид	ринкова вартість, грн.		строк, дні	сума, грн.	строк, дні	сума, грн.
1	ВАТ “Колос”	175 000	депозит у банку	220 000	В	–	–	60	175 000
2	Сидоренко І. І.	40 000	нерухоме майно	100 000	А	35	40 000	–	–
3	ТОВ “Південь”	90 200	нерухоме майно	169 000	Б	–	–	40	90 200
4	ПП “Венера”	245 000	продукція	500 000	В	–	–	–	–
5	ЗАТ “Зевс”	75 000	цінні папери	150 000	А	20	150 000	–	–

Завдання 15. Банк “Перший” має таку структуру кредитного портфеля:

Група кредитів	Сума залишку заборгованості, тис. грн.
Стандартні	3 400
Під контролем	1 600
Субстандартні	1 300
Сумнівні	200

Вартість заставного майна, яка враховується банком при розрахунку розміру страхового резерву, за стандартними кредитами складає 700 тис. грн.; за кредитами під контролем та субстандартними відповідно 350 та 200 тис. грн., за сумнівними – 150 тис. грн., враховуючи коефіцієнт коригування.

Чи правильно банк розрахував розмір резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями щодо кожної групи кредитів та загальну суму резерву?

Завдання 16. Користуючись наведеними даними, визначте норматив максимального розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих одному інсайдеру, зробіть відповідні висновки.

Показники	тис. грн.
Статутний капітал банку за балансом	129 000
Регулятивний капітал банку	134 000

Залишки заборгованості за кредитами інсайдера “Х”	1 730
Сума врахованих векселів на користь інсайдера “Х”	150
Сума позабалансових зобов’язань інсайдера “Х” до банку	173

Завдання 17. До територіального управління НБУ надійшов пакет документів для погодження статуту юридичної особи, що має намір здійснювати банківську діяльність. За даними установчого договору, підписаного засновниками банку та засвідченого відбитками їхніх печаток, до складу банку входять:

- ВАТ “Деревопереробний завод”, яке купує акції банку в сумі, еквівалентній 35 % статутного капіталу банку;
- ВАТ “Укртранс” – у сумі, еквівалентній 20 % статутного капіталу банку;
- ЗАТ “Колос” – у сумі, еквівалентній 20 % статутного капіталу банку. У поданих документах зазначено, що ЗАТ “Колос” володіє 60 % акцій ВАТ “Деревопереробний завод”.

Кошти на формування статутного капіталу новоствореного банку у розмірі, передбаченому чинним законодавством України та установчими документами банку, акумульовано засновниками банку на накопичувальному рахунку у повному обсязі.

У чому полягатиме особливість погодження участі зазначених юридичних осіб? Розрахувати загальну частку ЗАТ “Колос” у статутному капіталі банку. Назвати причини можливих відмов у погодженні набуття істотної участі відповідних юридичних осіб і підстави для них.

Завдання 18. До територіального управління НБУ надійшов пакет документів для погодження Національним банком статуту юридичної особи, що має намір здійснювати банківську діяльність. Потенційні учасники банку планують зробити такі внески в статутний капітал банку:

Фізична особа, громадянин Російської Федерації, – внесок у розмірі 3 млн. російських рублів (власні кошти);

ВАТ “Перший” – внесок у розмірі 50 млн. грн. (власні кошти);

ВАТ “Другий” – внесок у вигляді будівлі, в якій буде розміщено головний офіс банку. Ринкова вартість будівлі – 1 млн. євро.;

ВАТ “Третій” – внесок у розмірі 2 млн. дол. США (власні кошти); Фізична особа, громадянин України, – внесок у розмірі 100 тис. грн.;

ВАТ “Четвертий” – внесок у вигляді програмного забезпечення, яке планується використати в процесі організації діяльності банку, вартістю 200 тис. дол. США;

ВАТ “П’ятий” – внесок у розмірі 3 млн. євро, що були отримані за рахунок кредиту від іноземного банку;

ВАТ “Шостий” – внесок у розмірі 30 млн. грн. (власні кошти). Розрахувати розмір статутного капіталу банку, враховуючи прийнятні внески засновників. Чи всі зазначені учасники мають право формувати статутний капітал банку? В який строк учасники банку зобов’язані перерахувати кошти у заявленому розмірі?

Завдання 19. Банк надав кредит державному підприємству у сумі 120 млн. грн., у забезпечення за яким позичальник надав нежитлові виробничі будівлі, які йому належать на праві власності, та виробничі запаси (щебінь, пісок).

Чи правомірно банк враховує при розрахунку резерву вищевказані види застави, зважаючи на чинність Закону України “Про введення мораторію на примусову реалізацію майна”?

Завдання 20. До територіального управління НБУ надійшов пакет документів для погодження Національним банком України статуту місцевого кооперативного банку. Як свідчать дані установчого договору, кількість учасників банку становить 60 осіб, з яких 5 осіб – благодійні фонди (3 % участі у статутному капіталі).

Водночас засновниками банку забезпечено на момент реєстрації сплату коштів на накопичувальний рахунок, відкритий у територіальному управлінні, у розмірі 120 млн. грн.

Пояснити, чи має право НБУ погодити статут для державної реєстрації банку? Які категорії суб’єктів не можуть бути засновниками банку? За рахунок яких коштів може відбутися формування статутного капіталу банків України і порядок контролю даного параметра?

Завдання 21. Загальними зборами акціонерів банку “Преміум” прийнято рішення про випуск простих акцій для поповнення статутного капіталу. За результатами поточного року банк має збитки у розмірі 1200 тис. грн.

Чи має право банк оголосити підписку на акції? Описати процедуру розміщення акцій банком “Преміум”, яка проводиться через андерайтера – банк “Омега”.

Завдання 22. До НБУ надійшов повний пакет документів для погодження статуту регіонального банку “МріяБанк”, який створюється у формі акціонерного товариства відкритого типу.

Учасниками банку планують стати ВАТ “Цукровик”, ЗАТ “Мрія”, благодійна організація “Добробут”, громадянин Німеччини Марко Цитенберг.

Провести групування документів, що подаються до НБУ. Хто приймає рішення про можливість погодження статуту та з якого моменту банк вважається створеним? Яка сума коштів повинна бути накопичена на рахунку майбутнього банку до моменту його реєстрації?

Завдання 23. Банк “Північний” надав кредит місцевому підприємству на таких умовах: сума кредиту – 600 тис. грн., строк кредиту – 5 міс., процентна ставка – 25 % річних . Нарахування відбувається за простою ставкою процента. Погашення основної суми боргу відбувається рівними частками наприкінці кожного місяця.

Показники	тис. грн.
Середньомісячні надходження на рахунки підприємства за останній квартал	600
Умовно-постійні витрати підприємства за місяць	50
Загальний обсяг платежів у бюджет за останній квартал	30

На підставі наведених даних визначити, чи правомірно було надано кредит позичальнику. Визначити коефіцієнт достатності грошових потоків підприємства та зробити відповідні висновки про дії банку в майбутньому.

Завдання 24. Підприємство 9 липня поточного року звернулося до банку “Омега” з кредитною заявкою про надання кредиту на суму 200 тис. грн. для придбання сировини і матеріалів у зв’язку з сезонним характером діяльності постачальників. Банк розглянув кредитну заявку і прийняв рішення про надання кредиту в повному обсязі строком на 6 місяців під 25 % річних за простою процентною ставкою і методом нарахування факт/факт. Кошти було перераховано підприємству 29 липня. Згідно з договором проценти за користування кредитом сплачуються авансом. Сума основного боргу сплачується рівними частками в останній робочий день місяця. Пільговий період (кредитні канікули) триває перші 2 місяці кредитування. У період кредитних канікул клієнт не сплачує основну суму боргу, однак зобов’язаний погашати нараховані проценти. Штраф за дострокове повернення кредиту складає 15 % достроково погашеного боргу. Пеня складає 0,03 % за кожен день прострочення платежу. Платіж за липень підприємство здійснило 9 серпня, платіж за серпень був здійснений вчасно, а 30 вересня підприємство повністю погасило заборгованість за кредитом.

Визначити суму процентів, яка була сплачена авансом, суму кредиту, яку було перераховано 29 квітня на рахунки підприємства, дохід банку за даним кредитом.

Завдання 25. Згідно з угодою банк “Схід” відкрив підприємству кредитну лінію на суму 100 тис. грн. строком на 1 рік при умові сплати 25 % річних за простою процентною ставкою та методом нарахування факт/факт.

Штраф за невикористані кошти – 1 % за простою процентною ставкою та методом нарахування факт/факт. 3 січня підприємству було перераховано 36 тис. грн., 5 березня – 18 тис. грн., 7 червня – 6 тис. грн., 5 вересня – 13 тис. грн. У січні наступного року кредит було повернуто разом з відсотками.

Комісія за проведення розрахунків з використанням систем віддаленого доступу складає 40 грн./міс.

Комісія за розрахунково-касове обслуговування:

Комісія за видачу коштів:	
до 5 тис. грн.	1 %
5–10 тис. грн.	0,75 %
більше 10 тис. грн.	0,5 %
Комісія за перерахування (внесення) коштів:	
до 5 тис. грн.	0,5 %
5–10 тис. грн.	0,3 %
більше 10 тис. грн.	0,2 %

Визначити розмір доходів банку від здійснення операції.

Завдання 26

Статутний капітал банку за балансом	139 млн. грн.
Регулятивний капітал банку	144 млн. грн.

Залишки заборгованості за кредитами інсайдера “Х”	1 млн. 730 тис. грн.
Сума врахованих векселів на користь інсайдера “Х”	150 тис. грн.
Сума позабалансових зобов’язань інсайдера “Х” до банку	173 тис. грн.

Чи дотримується банк нормативних значень показників максимального розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих одному інсайдеру? Зробити відповідні висновки.

Завдання 27. Діяльність банку за звітний період характеризується такими показниками:

- сума зносу нематеріальних активів – 150 тис. грн.;
- фактично сплачений зареєстрований статутний капітал – 150 млн. грн.;
- збитки поточного року – 1 млн. 560 тис. грн.;
- результат переоцінки основних засобів – 1 млн. 700 тис. грн.;
- резервний фонд – 405 тис. грн.;
- дивіденди, що направлені на збільшення статутного капіталу – 2 млн. 150 тис. грн.;
- нематеріальні активи – 600 тис. грн.;
- резерви під стандартну заборгованість інших банків – 22 млн. грн.;
- прибуток минулих років – 2 млн. 500 тис. грн.;
- обов’язкові резерви – 20 млн. грн.;
- резерви під стандартну заборгованість клієнтів за кредитними операціями – 60 млн. грн.;
- загальні резерви – 78 тис. грн.;
- субординований борг – 10 млн. 500 тис. грн. (віднесено до капіталу – 8 млн. 500 тис. грн.);
- емісійний дохід – 4 млн. 71 тис. грн.

Розрахувати суму балансового капіталу банку, суму основного та додаткового капіталу. Проаналізувати, чи дотримується банк необхідних пропорцій в структурі регулятивного капіталу.

Завдання 28. За станом на 01.01.20 XX активи діючого банку “Альфа” за ступенем кредитного ризику характеризуються такими даними:

- I група активів – 25 млн. грн.; II група активів – 42 млн. грн.;
- III група активів – 27 млн. грн.; IV група активів – 100 млн. грн.;
- V група активів – 300 млн. грн.

Яку мінімальну величину регулятивного капіталу повинен мати банк для того, щоб уникнути застосування санкцій з боку НБУ? Розрахувати відповідність регулятивного капіталу банку “Альфа” нормативному значенню, якщо відомо, що показник його адекватності знаходиться на мінімально допустимому рівні. Проаналізувати, чи дотримується банк нормативу НЗ за таких умов?

Завдання 29. 01.09.20XX банк “Преміум” залучив кошти в сумі 100 млн. грн. на умовах субординованого боргу з метою врахування цих коштів до капіталу банку шляхом випуску облігацій терміном на 7 років.

Охарактеризувати можливі інструменти залучення субординованого боргу. Які особливості залучення коштів на умовах субординованого боргу шляхом

укладання прямих договорів та коштів в іноземній валюті? Розрахувати, яку суму субординованого боргу банк має право щорічно включати до складу додаткового капіталу.

Завдання 30. Банк надав кредит підприємству у сумі 300 тис. грн. на 2 роки. У забезпечення кредиту надано майнові права на житлову нерухомість, право власності на яку підтверджено облігаціями (4 тис. шт.). Заставна вартість складає 382,4 тис. грн. Банк при розрахунку резерву за кредитною операцією приймає заставу з коефіцієнтом як для іпотечних облігацій.

Чи правомірно банк застосовує даний коефіцієнт? Які документи повинні бути у кредитній справі для правомірного прийняття застави при розрахунку резерву?

Завдання 31. Банк “Північ” із зареєстрованим і сплаченим статутним капіталом у розмірі 125 млн. грн. за звітний місяць мав такі середньозважені значення нормативів ліквідності: Н4 – 19,96 %, Н5 – 51,32 %, Н6 – 16,27 %.

За попередні місяці звітного періоду порушень нормативів Н5, Н6 банк не допускав, а норматив миттєвої ліквідності Н4 був порушений 2 рази.

Визначити розмір штрафу, який стягуватиме НБУ з банку.

Наведені завдання є обов’язковим мінімумом, яким мають оволодіти студенти – магістри при вивченні даної дисципліни, отже є таким собі допуском до складання підсумкової атестації з дисципліни.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Банківський нагляд : навчальний посібник / В. С. Котковський [та ін.] ; Мін-во освіти і науки України, Державний вищий навчальний заклад “Київський національний економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана”, Криворізький економ. ін-т. – Львів : Магнолія 2006, 2011. – 314 с.
2. Васюренко О. В. Банківський нагляд : підручник / О.В. Васюренко, О.М. Сидоренко. – Київ : Знання, 2011. – 502 с.
3. Гудзь Т. П. Банківський нагляд : навчальний посібник / Т. П. Гудзь. – Київ : Ліра, 2008. – 380 с.
4. Коваленко В. В. Банківський нагляд : навчальний посібник / В. В. Коваленко. – Суми : УАБС НБУ, 2007. – 262 с.
5. Любунь О. С. Банківський нагляд : підручник / О. С. Любунь, К. Є. Раєвський. – 2-е вид., перероб. – К. : ЦНЛ, 2005. – 416 с.
6. Методика розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків в Україні [Електронний ресурс] : затв. пост. Правління Національного банку України від 2 червня 2009 р. № 315. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.
7. Методичні вказівки з інспектування банків “Система оцінки ризиків” [Електронний ресурс] : затв. пост. Правління Національного банку України від 15 березня 2004 р. № 104. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.
8. Методичні рекомендації щодо вдосконалення корпоративного управління в банках України [Електронний ресурс] : затв. пост. Правління Національного банку України від 28 березня 2007 р. 98. – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=51512.
9. Методичні рекомендації щодо організації процесу формування управлінської звітності в банках України [Електронний ресурс] : затв. пост. Правління Національного банку України від 6 вересня 2007 р. № 324 – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v0324500-07>.
10. Методичні рекомендації щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України [Електронний ресурс] : затв. пост. Правління Національного банку України від 2 серпня 2004 р.361. – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=45294.